

Ријеч Пиве

Плужине, година V, број, 39/40, јун/јул/август 2020. Бесплатан примјерак

Споменик Видоју
Жарковићу на Недајном

ВИДОЈЕ ЖАРКОВИЋ

ДРЖАВНИК КОЈИ НИКАДА НИЈЕ ЗАБОРАВИО ПИВУ

СТРАНЕ 5 - 7

ПРИЈЕМ КОД ПРЕДСЈЕДНИКА БАЈАГИЋА

**Богдан Богдановић с
награђеним ђацима**

СТРАНА 4

**Умрла
најстарија
Пивљанка**

СТРАНА 4

**Подручје
идеално за
активни одмор**

СТРАНЕ 8 - 11

Некада је имала више од 300 ђака, а данас само десет

СТРАНЕ 12 - 13

**Клинци стопама
НБА звијезде
Богдановића**

СТРАНА 16 - 17

**Резултати
парламентарних
избора**

СТРАНЕ 14 - 15

**Први фрижидер
у пиви**

СТРАНА 22

ИМПРЕСУМ

Министарство културе Црне горе у Евиденцији медија под редним бројем 778. од 7. 10. 2016. године уписало је штампани медиј „Ријеч Пиве“ чији је оснивач издавачко предузеће “Наша Пива” д.о.о. Лист је подржан од Министарства културе.

Главни и одговорни уредник:
Радмило Тадић

Уређивачки одбор:
др Раденко Пејовић, др Златко Булић, Наташа Лучић,
Миленко Мишко Мићановић, Мироје Вуковић, Жељко Шапурић

e-mail: rijec.pive@gmail.com

УМЈЕСТО УВОДНИКА

ЗАШТО ВОЛИМ ПИВУ

Пише: мр Светлана МАНДИЋ,
новинарка “Вијести”
и поносна бивша наставница
пивских ученика

Пива... Наше дружење почело је, сада већ далеке, 1997.године. „Опила“ ме модрозелена боја Пивског језера, љепота њене природе, њена гордост, али и рањивост, њене боје и њено небо. Али...изнад свега, “опила” ме памет и испреност, искреност и чиста душа, њених, МОЈИХ, ученика. Уз њих је посао просвјетног радника био најљепши посао на свијету. Заједно са њима откривала сам скривене кутке нестварног пивског раја, учила о Долима и страдању Пивљана, покренула први часопис у Пиви, успјела да сачувам оно дијете у себи. Учили смо једни од других и једни са другима. Увијек заједно и увијек искрено. Уз њих сам, макар ми се тако чини, успјела да postanем боља особа.

Моји ученици су постали одрасли људи. И Пива је, заједно са њима, некако “порасла”, постала већа, љепша, топлија и боља. А ја, како тада, тако и данас, бескрајно поносна што сам била дио одрастања тих великих људи уз које су и немогуће ствари постале могуће. Пива ми је дала толико пријатељстава, кумове, омогућила ми да уживам у њеној љепоти, али, нажалост, и да тугујем због рано изгубљених живота. А ја сам могла да јој се одужим једино љубављу. И пером.

Због свега тога, као и због чињенице да је током свих тих година дружења несобично дозволила да постане и моја, увијек волим када јој се вратим!

Пријем код председника Општине

**ПРИЈЕМ КОД ПРЕДСЈЕДНИКА
БАЈАГИЋА**

**Богдан Богдановић
с награђеним
ђацима**

*НАГРАДУ "БРАНКО БАНЕ БЛАГОЈЕВИЋ"
ДОБИЛИ СУ НАЈБОЉИ УЧЕНИЦИ У ПЛУЖИНАМА -
МАЈА АЦИЋ И ЂОРЂЕ БАЈАГИЋ*

Председник Општине Плужине Мијушко Бајагић уручио је награду "Бранко Бане Благојевић" најбољим ученицима средњег и основног образовања - Маји Ацић и Ђорђу Бајагићу.

С награђеним ученицима били су директор Образовног центра Плужине Никола Аграмовић и познати кошаркаш Сакраманта, Богдан Богдановић, који је управо у Плужинама започео основно образовање.

Ђорђе Бајагић је добио и награду Удружења Дурмитораца из Београда, а уручио му је Богдановић.

Скупштина Општина Плужине је у децембру 2009. године доније-

ла одлуку о додјели награде за ученике генерације основних школа и гимназије у том граду, а средства за новчани износ се обезбјеђују из општинског буџета.

Награда носи име младог Пивљанина који је изненада преминуо у 20. години. Благојевић је био ученик генерације плужинске основне школе, као и првог и другог разреда гимназије. Био је учесник бројних републичких и савезних такмичења гдје је постигао изузетне резултате.

У Италији је завршио трећи и четврти разред гимназије, а био је и изванредан студент грађевине и архитектуре на Букнел универзитету у Америци. С.М.

**Умрла
најстарија
Пивљанка**

Цвијета Говедарица умрла је на Госпојин дан 28. августа ове године. Ова племенита старица рођена је 1917. године од оца Неђељка и мајке Петруше Гувовић чије је била најстарије дијете. Имала је тешко дјетињство, а готово читав њен живот пратио је мукотрпан рад. Упркос бројним животним недаћама њено лице красио је племенити осмјех до последњег дана. Прије 77 година удала се за Митра Говедарицу у Смиријечно. Са Митром је имала петоро дјеце, а потом дивну унучад и праунучад. Судбина је хтјела да се бака Цвијета роди у независној Црној Гори, а да иако није ишла из Пиве, потом живи у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, ФНРЈ, СФРЈ, СРЈ, СиЦГ, а да умре у независној Црној Гори.

Фотографија коју објављујемо уз овај текст настала је само неколико сати прије њене смрти.

Цвијета Говедарица

Видоје Жарковић припада најистакнутијој плејади политичара и државника друге -Титове Југославије. Имао је ту способност да, боље од других, види и разумије суштину друштвено-економских и политичких кретања тога времена у земљи и свијету. Радио је са искреним увјерењем и пуном одговорношћу на највишим дужностима у Социјалистичкој Републици Црној Гори и Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији од средине шездесетих до краја осамдесетих година 20. вијека.

Рођен је 10. јуна 1927. године у селу Недајном, у општини Плужине у Црној Гори. Четвороразредну основну школу завршио је у родном селу са одличним успјехом. Када је Видоје био на крају четвртог разреда, дошао је школски инспектор (или како се то тада звало надзорник), те извршио провјеру знања ученика, гдје се Видоје посебно истакао. Инспектор је питао: "Чији је ово мали?" и додао "Позовите његовог оца да са њим разговарам". Када је Видојев отац Милован дошао, инспектор му је саопштио да Видоје треба обавезно да настави школовање. С обзиром на то да су живјели у тешким економским условима, биле су мале могућности да се то оствари, али његова баба Миољка је одлучила да њена инвалида иде за Видојево школовање. Миољка је примала инвалиду по основу погинулог мужа - десетара црногорске војске. Тако је Видоје, који је носио име погинулог дједа, уписао гимназију у Пљевљима. Већ на полугодишту првог разреда Видоје је добио државну стипендију као најбољи ђак у сва три одјељења, коју је примао до краја четвртог разреда, тј. до почетка рата 1941. године.

Још у гимназији као дјечак почео је да размишља о богатима и сиромашнима, лијевим и десним, комунистима и конзервативцима, о социјалним односима у друштву и другим друштвеним противјерчностима. Када се томе дода, да је из родитељског дома понио оно што је највриједније у човјеку: поштење, достојанство, слободарство, хра-

**ВИДОЈЕ ЖАРКОВИЋ, БОРАЦ КОЈИ
ЈЕ У РАТ ПОШАО СА 14 ГОДИНА,
ОФИЦИР И ФУНКЦИОНЕР БИВШЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ**

**ДРЖАВНИК КОЈИ
НИКАДА НИЈЕ
ЗАБОРАВИО ПИВУ**

ЈОШ У ГИМНАЗИЈИ ПОЧЕО ЈЕ ДА РАЗМИШЉА О БОГАТИМА И СИРОМАШНИМА, ЛИЈЕВИМ И ДЕСНИМ, КОМУНИСТИМА И КОНЗЕРВАТИВЦИМА, О СОЦИЈАЛНИМ ОДНОСИМА У ДРУШТВУ И ДРУГИМ ДРУШТВЕНИМ ПРОТИВЈЕРЧНОСТИМА. КАДА СЕ ТОМЕ ДОДА, ДА ЈЕ ИЗ РОДИТЕЉСКОГ ДОМА ПОНИО ОНО ШТО ЈЕ НАЈВРИЈЕДНИЈЕ У ЧОВЈЕКУ: ПОШТЕЊЕ, ДОСТОЈАНСТВО, СЛОБОДАРСТВО, ХРАБРОСТ И ХУМАНОСТ, ОНДА НИЈЕ ИЗЕНАЂУЈУЋЕ ДА ЈЕ ПРИХВАТИО НАПРЕДНЕ И ПРОГРЕСИВНЕ ИДЕЈЕ ТОГ ВРЕМЕНА. ТАКВА ЊЕГОВА ОПРЕДЈЕЉЕЊА СУ БИЛА ОДЛУЧУЈУЋА ДА ПРИСТУПИ КАО ЧЕТРНАЕСТОГОДИШЊАК НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОЈ БОРБИ ОД 13. ЈУЛА 1941. ГОДИНЕ. БИО ЈЕ ЈЕДАН ОД НАЈМЛАЂИХ БОРАЦА - ПАРТИЗАНА У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОЈ ВОЈСЦИ

Видоје Жарковић

брост и хуманост, онда није изненађујуће да је прихватио напредне и прогресивне идеје тог времена. Таква његова одређења су била одлучујућа да приступи као четрнаестогодишњак Народноослободилачкој борби од 13. јула 1941. године. Био је један од најмлађих бораца – партизана у Народноослободилачкој војсци.

Видоје је био борац Дурмиторског народноослободилачког партизанског (НОП) одреда, затим Четврте црногорске пролетерске бригаде (од формирања, јуна 1942. до јануара 1943. године), члан пратеће чете (курир) Штаба Друге пролетерске дивизије (од средине јануара до краја августа 1943. године), члан пратеће чете Штаба Другог ударног корпуса (од септембра 1943. до априла 1944. године), а од априла до октобра 1944. године руководилац СКОЈ-а батаљона у Деветој црногорској ударној бригади. Рат је завршио као руководилац СКОЈ-а и члан Штаба Седме црногорске оmlадинске ударне бригаде “Будо Томовић”. Члан СКОЈ-а постао је 1941. године, а члан КПЈ августа 1943. године.

У току НОР-а налазио се у првим борбеним редовима елитних партизанских јединица. Учествовао је у свим великим биткама и бојевима од 1942. до 1945. године, као што су биле битке на Неретви и Сутјесци, бојеви на Купресу, Ливну, Бугојну и многим другим. Учествовао је у завршним операцијама за ослобођење земље од фашистичког окупатора.

Након рата био је у Југословенској народној армији (ЈНА) двадест година, до краја марта 1965. године. Као осамнаестогодишњак из рата је изашао са чином капетана, а у чин капетана бојног брода унапређен је 1958. године, те у чин контраадмирала 10. септембра 1985. године.

У току службе у ЈНА, Видоје је био на бројним одговорним дужностима. Једна од његових првих дужности је била Командант гарнизона у Дубровнику. Поред осталог, био је начелник оmlадинског Одсјека Југословенске ратне морнарице, комесар у бригади, наставник у Војнопоморској академији, управник Морнарничког

Споменик Видоју Жарковићу

Видоје Жарковић као војник из 1945. године

завода Ратне морнарице, начелник Одељења за морално васпитање Ратне морнарице, начелник Одсјека за идејно-политички рад у Управи за морално васпитање Државног секретаријата за народну одбрану.

Средином 1965. године прешао је у рад у ЦК СК ЦГ. Почетком маја 1967. године изабран је за секретара Извршног комитета ЦК СК ЦГ. У периоду од 1967. до 1969. године, био је председник Извршног вијећа (Владе) СР ЦГ, а затим је изабран за председника Скупштинe СР ЦГ (1969) и на тој дужности остао до 1974. године. Јуна 1971. го-

дине изабран је за члана Председништва СФРЈ. Од маја 1976. до маја 1977. године у једногодишњем мандату изабран је за потпредседника Председништва СФРЈ. Исте године постаје члан Председништва ЦК СКЈ. Политичку каријеру је завршио као председник Председништва ЦК СКЈ 1989. године.

Као политичар и државник објавио је више политичких трактата и говора. Двије Видојеве књиге “Стазама слободе” и “Моје виђење Тита” представљају свједочанство о једном бурном времену НОР-а и послјератне изградње, о људима

и догађајима који су обиљежили ту епоху.

Обављајући одговорне државне дужности Видоје је увијек, у границама својим могућности, давао посебан допринос развоју Пиве. Треба нагласити Видојеве заслуге за изградњу капиталних пројеката од којих се посебно истичу: Хидроцентрала Пива, “Нове” Плујине, Фабрика електрода “Пива”, електрификација свих села у Пиви, премијештање манастира Пива на најљепше мјесто у Пиви – Сињац, те изградња и реконструкција путева. Немали значај има и допри-

нос развоју културних и других друштвених активности у Пиви. Имао је посебан осјећај за друштвена кретања и промјене и за неопходност да се младим људима да могућност да буду носиоци прогреса.

Видоје Жарковић је одликован са више ратних и мирнодовских одликовања. Носилац је “Партизанске споменице 1941”, Ордена за храброст, Ордена заслуга за народ, Ордена партизанске звијезде, Ордена за војне заслуге, Ордена народне армије, Ордена Републике са златним вијенцем, Ордена Југословенске звијезде са лентом и Ордена

јунака социјалистичког рада. Имао је и више страних одликовања, међу којима су одликовања из Француске, Колумбије и Боливије.

Видоје је остао у сјећању оних који су га познавали по великој ангажованости на пословима које је обављао, по поштености према сарадницима и обичним људима. Пивски речено, био је скроман и народни човјек.

Умро је у Паризу 29. Септембра 2000. године. сахрањен у Београду.

Михаило Жарковић,
вицеадмирал у пензији

Општине Плужине (Црна Гора) и Фоча (БиХ) су уз подршку Европске уније 1. августа, организовале су прву међународну планинску трку под називом „ПП ПИВА – НП СУТЈЕСКА TRAIL која је окупила тркаче из седам европских земаља. Више од 100 учесника из БиХ, Црне Горе, Србије, Хрватске, Словеније, Велике Британије и Француске такмичило се у Ударној ((marathon)) категорији у дужини од 42км и Пролетерској (challenger) у дужини од 25км, као и у мањим категоријама од 12км и 4км – саопштено је из Парка природе „Пива“.

Стартне локације су биле различите. Такмичари из Ударне категорије стартовали су са Чемерног, док су такмичари из Пролетерске категорије трку започели од кањона Сухе. Локација циља и проглашење побједника било је код централног споменика на Тјентишту.

Дане Крстуловић-Опара из Сплита био је први у Ударној, док је у Пролетерској категорији прво мјесто освојила Снежана Ђурић из Крагујевца.

Крстуловић-Опара се након проглашења побједника обратио присутнима и нагласио да је било напорних успона и стрмих спустова, али је прекрасно када се попнеш горе и погледаш на Трновачко језеро. Он је рекао да је природа овдје фасцинантна и да, по њему, овај крај тешко шта може надмашити и да годишњи одмор треба проводити овдје, а не на мору.

Такмичари су истакли да је трка, иако напорна, одлично организована и да је подручје Националног парка „Сутјеска“ и Парка природе „Пива“ идеалан за ову врсту спорта и рекреације, као и за активни одмор. Такође, навели су да су тркачке стазе детаљно обиљежене, а организатори су се потрудили да одаберу најатрактивније предјеле како би се на најбољи начин представили туристички потенцијали овог прекограничног подручја. За безбједност учесника били су задужени припадници Горске службе спасавања Републике Српске из Фоче, који су били распоређени на контролним тачкама.

Организатори трке су се потрудили

ПРВИ „ПП ПИВА - НП СУТЈЕСКА TRAIL 2020“ ОКУПИО ТРКАЧЕ ИЗ СЕДАМ ЕВРОПСКИХ ЗЕМАЉА

**ПОДРУЧЈЕ ИДЕАЛНО
ЗА АКТИВНИ ОДМОР**

ДЕЛИЋ: СПРЕМИЛИ СМО СЕ ДОБРО АЛИ ЈЕ КОРОНА УЧИНИЛА СВОЈЕ

У односу на претходне године сезона је знатно лошија, број гостију који је долазио прошле године кретао се око 35 хиљада. Ове године моја очекивања су да неће изаћи на десет хиљада – казао је за Ријеч Пиве, директор Парка природе Пива Слобо Делић, коментаришући утицај ковида 19 на број туриста у плужинској општини.

Он истиче да ће се пад посјете одразити негативно на приходе, те да су у Пиву долазили махом домаћи гости, најчешће викендима.

-Као и сваке године ми смо се припремали да дочекамо сваког госта и да унапредимо услове за рад људи који се баве туризмом. Насипали смо путеве, уређивали смо прилазе за рафтинг, чистили смо стазе, обиљежили смо једну нову стазу на Планини Пивској, уредили смо неколико видиковаца. Поред осталог, обезбиједили смо нове клупе, табле са обавјештењима... Надамо се да се оваква сезона неће поновити и да ћемо наредних година наставити да обарамо рекорде када је ријеч о туристичкој посјети – закључио је Делић.

Слободан Делић директор ПП "Пива"

ТУРИЗАМ, АДРЕНАЛИН РАФТИНГ

Општина Плужине уз подршку Европске уније уредила је прво пењалиште и инсталирала смјерове за слободно пењање на природној стијени у Плужинама!

Пењалиште „Пива“ се налази на атрактивној локацији на 2 км од Плужина. Обухвата двије зоне, са укупно 61 смјером за пењање. Смјерови су различитих дужина, погодни за све пењаче, од почетника до оних искуснијих, за које су уређени посебни смјерови дужине до чак 80 метара. Тежине смјерова су оцјењене скалом Међународне планинарско-алпинистичка федерације од II до XII.

Уређивање пењалишта „Пива“ је још једна у низу активности пројекта „Туризам, Адреналин и Рафтинг Авантура (Т.А.Р.А)“ који спроводе Општине Плужине и Фоча, у сарадњи са Парком Природе „Пива“ и Туристичка организација општине Фоча, а финансира Европска унија у Босни и Херцеговини у оквиру Програма прекограничне сарадње ЦБЦ БиХ-МНЕ.

У оквиру пројекта ће бити формиран пењачки клуб у Плужинама, коме ће на располагању бити и набављена опрема за пењање.

У оквиру пројекта Туризам, Адреналин и Рафтинг Авантура (Т.А.Р.А.) завршено је и монтирање и постављање плутајућег понтона површине 60м² на градској плажи у Плужинама, чија је сврха да за вријеме нижег нивоа језера купачи могу безбједно да уђу и изађу из воде, као и за пристајање чамаца како би гости који желе да уживају у крстарењу Пивском језеру имали лакши и безбједнији приступ чамцима.

да се испоштују све мјере надлежних институција током актуелне пандемије корона вируса, због које је и број учесника знатно мањи од очекиваног. Међутим, организатори наводе да ће настојати да ова трка постане традиција и да из године у годину окупља све већи број љубитеља спорта, авантуре и адреналина.

Трка је одржана у оквиру првог издања Трекинг лиге 2020, а једна је од активности пројекта „Туризам, Адреналин и Рафтинг Авантура (Т.А.Р.А)“ који финансира Европска унија у оквиру Програма прекограничне сарадње БиХ - ЦГ.

Пројекат спроводе Општине Плужине и Фоча, у сарадњи са Парком природе „Пива“ и Туристичком организацијом Општине Фоча са циљем развоја и промоције прекограничног подручја као јединствене дестинације за активни туризам. Реализација је почела 1. децембра 2019. и трајаће двије године, до краја новембра 2021. године, а пројектом је за наредну годину планирано одржавање још једне међународне планинске трке.

Пише: Милан ВАРЕЗИЋ,
директор ОШ „Бећко Јововић“

ШКОЛА У СТАБНИМА ОСНОВАНА ПРИЈЕ 123 ГОДИНЕ

Некада је имала више од 300 ђака, а данас само десет

Школа у Стабнима отворена је 1897. године у приватној кући Вика Радојичића, ондашњег команданта жупо-пивског батаљона. Прва генерација полазника школе била је састављена, махом од дјеце саријег узраста, која су обично имала од 10 до 16, па чак и до 20 година. Међу тим ђацима биле су и неколике ученице, што је за ондашње прилике, било нешто изузетно и ново.

Због недостатка квалификованих учитеља и средстава за њихово издржавање, као и ратова, Школа је неколико пута прекидала рад. Прва школска зграда подигнута је 1929 године. Послије Другог свјетског рата, сва дјеца су била обухваћена основним образовањем. У том периоду у школи су радила по 2 учитеља.

Школске 1959/60 школа постепено прелази у осморазредну. У том периоду школи су придодата подручна одјељења Орах и Равно. Од 1964. године, школа носи име истакнутог револуционара, борца са Сутјеске и носиоца “Обилића медаље” из балканских ратова, Бећка Јововића.

Школске 1963/64, школа је са подручним одјељима имала 303 ученика, што је највише од оснивања до данас. Садашња школска зграда подигнута је 1975. године. Од почетка рада до данас кроз школу је прошло преко 100 генерација ђака, који су прва знања стекли у овој школи и касније постали истакнути у многим сферама друштвеног живота.

О успјесима и раду школе најбоље говори највише државно признање у Црној Гори из области образовања, награда «Октоих», коју је 1982. године

добио Гојко Тадић, тадашњи директор школе, који је веома успјешно руководио овом установом пуну 21 годину.

Због миграција становништва, број ученика је константно опадао од средине шездесетих година прошлог вијека до данас.

Подручно одјељење у Равном престало је рад 2000. године, а ПО Орах поново је почело са радом, прије двије године, након петогодишњег прекида од почетка школске 2013/14. године.

Највећи проблем школе је веома мали број ученика. Школу тренутно похађа само 10 ученика, од чега 6 у матичној школи и 4 у подручном одјељењу у Орачу, по чему спада у најмање деветоразредне школе у Црној Гори. У предметној настави заступљена су сва 4 одјељења, са само по једним учеником. У школи је заполоно 10 радника, од чега 6 у непосредном наставном процесу. Настава је стручно заступљена из већине наставних предмета. Проблем недостатка стручног наставног кадра, рјешава се тако што неколико наставника из Образовног центра Плужине, и других школа, изводи наставу у нашој школи, као допуно до пуне норме часова. Већина наставника свакодневно путује из Плужина и Никшића.

Школа са овако малим бројем ученика, још увијек опстаје захваљујући разумијевању Владе Црне Горе, Министарства просвјете и Општине Плужине. Општина сноси цјелокупне трошкове превоза наставника од Плужина до Стабана, као и превоза ученика из најудаљенијих села. Поред тога набавља књиге за све ученике школе, а првацима поклања још и ђачке торбе.

У протеклој школској години, због епидемије, редовна настава није извођена од средине марта. Од тада су наставници са ученицима комуницирали путем вибер групе и праћем наставних садржаја емитованим на ТВ каналима.

ДИРЕКТОРИ

Лазар Радовић	1959-1963.
Веселин Јововић	1963-1966.
Гојко Тадић	1966-1987.
Миленка Љешевић	1987-1988.
Сретен Крунић	1988-2003.
Милан Варезић	2003. и даље

Ученици ОШ Бећко Јововић школске 2019-20 на излету у Подгорици

UKUPNO 76,63%
VAŽEĆI 98,91%
407863

OBRADENO 99,65%
538118 / 540026

412341

Obradeno	Ukupno	Važeći	Socijaldemokrate - Ivan Brajčević - MI odlučujuće DOSLJEDNO	Bojišćina stranka - Ispravno - Raife Husović	HGI SVIM SRCEM ZA CRNU GORU!	SDP - JAKA CRNA GORA!	HRVATSKA REFORMSKA A STRANAKA CRNE GORE - HRS	dr Dritan Abazović - Crno na bijelo - dr Srđan Pavlović - (Građanski pokret URA, Stranka pravde i pomirenja, Grupe biruša COVID-19 nezavisni intelektualci) - Građani!	Albanska Koalicija "Jednoglavo" Demokratska Partija, Demokratska Unija Albanaca i Demokratski Savez u Crnoj Gori!	143140	132579	6487	51001
4106 / 4106	3411	3354	16709	16284	1104	12787	532	22570	4675	143140	132579	6487	51001
39376 / 39376	27075	26846	42	3	16	16	4	21	1	1379	32,51 %	1,59 %	12,50 %
Bar	23729 / 23729	18454	613	479	14	151	2	235	10	5275	10024	8	1486
Berane	39913 / 39913	29317	1086	2856	13	808	12	452	11	11163	10925	10	1778
Bijelo Polje	18062 / 18062	14257	285	55	51	490	22	865	5	4234	5302	7	2738
Budva	13766 / 13766	10438	552	12	20	1368	11	1336	8	5353	887	7	686
Cetinje	13095 / 13095	10943	414	7	18	280	18	605	6	4027	3832	7	1609
Danilovgrad	4607 / 4607	2175	384	217	13	81	1	7	208	882	73	253	14
Gusinje	24986 / 25485	18998	347	19	57	446	25	1143	11	4628	8212	14	3877
Herceg Novi	5461 / 6319	4651	196	1	5	74	6	138	2	1769	1528	6	866
Kolašin	17927 / 18478	13606	481	28	222	548	39	966	7	4943	3912	16	2227
Kotor	6891 / 6891	5919	112	3	1	44	2	143	5	2679	2227	3	628
Mojkovac	58342 / 58342	48772	1046	72	40	1424	66	1992	26	18542	18048	29	6899
Nikšić	6198 / 6198	3129	385	489	2	78	0	89	2	1999	40	0	30
Petrijica	9202 / 9202	5471	1140	1024	6	338	1	32	19	1565	1066	89	136
Plužine	2436 / 2436	2119	2102	0	1	11	2	26	1	387	1393	1	233
Pijevlja	25394 / 25394	20593	20433	752	11	222	2	233	11	6174	9806	9	2805
Podgorica	152404 / 152404	123556	3469	1405	142	3711	176	10525	69	41923	40873	260	19696
Rožaje	22511 / 22511	14008	1331	6395	8	511	4	293	11	4879	334	47	63
Šavnik	1616 / 1616	1428	14	0	0	14	0	14	0	709	538	0	112
Tivat	11797 / 11797	9235	9087	29	383	375	74	783	7	3182	2849	4	947
Tuzi	12142 / 12142	8197	360	920	1	96	6	114	426	2619	204	3284	167

PLUŽINE

OBRADENO
2436 / 2436

%

UKUPNO
2119

VAŽEĆI
2102

Obradeno	Ukupno	Važeći	Socijaldemokrate - Ivo Rašević - MI odlučujuće DOSLJEDNO	Bojišćina stranka - Ispravno - Husović	HGI SVIM SRCEM ZA CRNU GORU!	SDP - JAKA CRNA GORA!	HRVATSKA REFORMSKA A STRANAKA CRNE GORE - HRS	dr Dritan Abazović - Crno na bijelo - dr Srđan Pavlović - (Građanski pokret URA, Stranka pravde i pomirenja, Grupe biruša COVID-19 nezavisni intelektualci) - Građani!	Albanska Koalicija "Jednoglavo" Demokratska Partija, Demokratska Unija Albanaca i Demokratski Savez u Crnoj Gori!	1393	66,27 %	0,05 %	11,08 %
570 / 570	511	509	47	0	1	2	26	1	387	1393	66,27 %	0,05 %	11,08 %
208 / 208	195	194	11	0	0	0	7 <th>1 <th>111 <th>322 <th>0 <th>0 <th>54 </th></th></th></th></th></th>	1 <th>111 <th>322 <th>0 <th>0 <th>54 </th></th></th></th></th>	111 <th>322 <th>0 <th>0 <th>54 </th></th></th></th>	322 <th>0 <th>0 <th>54 </th></th></th>	0 <th>0 <th>54 </th></th>	0 <th>54 </th>	54
(1) UPRAVNA ZGRADA EPG-e	208 / 208	195	9	0	0	1	7	0	0	103	1	0	32
(2) ŠKOLA NA GORANSKU PEJOVIĆA U SMRJEČU	67 / 67	53	2	0	0	0	0	0	2	39	0	0	8
(3) ŠKOLA U SMRJEČU	88 / 88	77	1	0	0	0	0	0	17	50	0	0	9
(4) ŠKOLA U MIRATINJU	33 / 33	27	25	0	0	0	0	0	1	22	0	0	2
(5) ŠKOLA U BORIČU	37 / 37	34	2	0	0	0	0	0	3	27	0	0	2
(6) DOM U MILOŠEVIĆIMA	143 / 143	111	2	0	0	1	0	0	20	67	0	0	19
(7) ŠKOLA U DONJIM BREZNIMA	30 / 30	26	3	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0
(8) KUĆA MIHAILA-MIŠKA PEJOVIĆA U MILJKOVU	88 / 88	73	0	0	0	0	0	0	1	47	0	0	25
(9) ŠKOLA U RUDNICAMA	40 / 40	32	0	0	1	0	0	0	0	28	0	0	3
(10) ŠKOLA U BEZUJU	33 / 33	30	0	0	0	0	0	0	8	19	0	0	2
(11) ŠKOLA U DUBLJEVIĆIMA	63 / 63	58	0	0	0	0	0	0	4	26	0	0	0
(12) ŠKOLA U BORKOVIĆIMA	83 / 83	76	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0
(13) ŠKOLA NA PIŠČU	41 / 41	32	0	0	1	0	0	0	0	16	0	0	4
(14) ŠKOLA U TRSI	35 / 35	30	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	2
(15) KUĆA RADMIRA MIRKOVIĆA U GORNJEM UNČU	40 / 40	29	0	0	0	0	0	0	4	25	0	0	0
(16) KUĆA NIKOLE CICMIĆA U BOJATIMA	35 / 35	29	0	0	0	0	1	0	0	20	0	0	0
(17) KUĆA RADOVIĆ DANIĆA U JERINIĆIMA	50 / 50	36	0	0	0	0	0	0	15	20	0	0	0
(18) DOM U CRVIČKOM POLJU	42 / 42	29	1	0	0	0	0	0	5	23	0	0	0
(19) KUĆA MILUTINA GRUBAČA U ŠČEPAN POLJU	52 / 52	43	0	0	0	0	0	0	0	34	0	0	0
(20) ŠKOLA U STABNIMA	79 / 79	71	0	0	0	0	0	0	0	53	0	0	9
(21) ŠKOLA U ORAHU	54 / 54	51	0	0	0	0	1	0	0	30	0	0	20
"(22) AD ""BAO PIVJANIN"" KOVAČI"	48 / 48	41	2	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0
(23) KUĆA MIHAILA DODEROVIĆA U POLJANI	477 / 477	425	11	0	0	4	6	0	0	102	0	0	32

ШКОЛА КОШАРКЕ У ПЛУЖИНАМА

КЛИНЦИ СТОПАМА НБА

ЗВИЈЕЗДЕ БОГДАНОВИЋА

У ПОДНОЖЈУ ПЛАНИНСКИХ МАСИВА ДУРМИТОРА, ВОЛУЈАКА И МАГЛИЋА, КАЊОНА ТАРЕ ОД КОЈЕГ ЗАСТАЈЕ ДАХ, ПЛУЖИНАМА ОДЗВАЊА ВЕСЕЛИ ЖАГОР МАЛИШАНА КОЈИ "ЦИЈЕПАЈУ" МРЕЖИЦУ НА КОШЕВИМА ДВОРАНЕ ЈАВНЕ УСТАНОВЕ ОБРАЗОВНИ ЦЕНТАР ПЛУЖИНЕ, ПОД ЧИЈИМ КРОВОМ СТАСАВАЈУ БУДУЋИ АСОВИ ИГРЕ ПОД ОБРУЧИМА. А ОВАЈ КРАЈ ИХ ЈЕ И ТЕ КАКО ИЗЊЕДРИО - ПОПУТ "БОМБАРДЕРА" СРПСКЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ И НБА ЗВИЈЕЗДЕ БОГДАНА БОГДАНОВИЋА, БОЈАНА И ЈЕЛЕНЕ ДУБЉЕВИЋ, ЈЕЛЕНЕ КНЕЖЕВИЋ МИРКОВИЋ.

Дјечаци и дјевојчице вриједно тренирају по савјетима Миљана Вукотића, бившег капитена Ибона и Сутјеске из Никшића, који је својевремено своја достигнућа доказивао и у другим кошаркашким центрима – Подгорици, Новом Саду, Билећи, али и Бугарској. "Закуцавање", ролање и друге вјештине које демонстрира задивљују клинце, који прижељкују да можда једног дана и они достигну или прева-

зићу тај ниво.

Када је окачио патике о клин, Миљан се није одрекао кошарке, већ је одлучио да се опроба као тренер, који огромно искуство стечено на паркету, са великом љубављу преноси на нове нараштаје у малој вароши на обали Пивског језера и клубу Пива баскет.

Пива баскет, као и цијелом пивском крају, надају се да ће Пивљани и Дурмиторци који живе ван Црне

Горе на неки начин помоћи да ова дружина настави да егзистира. Само у Београду живи више Пивљана него у цијелој Пиви! Међу њима је огроман број угледних људи из свијета политике, бизниса, културе и спорта, који би могли да помогну најмлађем спортском колективу у родном крају.

"Одушевљен сам потенцијалом који имају ова дјеца за кошарку, али и друге спортове. Моја прича не би била остварива да нисмо имали подршку општинске власти, председника Општине Плужине Мијушка Бајагића, савјетника за спорт Николе Цицмила, као и директора образовног центра Николе Аграмовића. Посматрам ове малишане, који једва чекају да истрче на паркет и науче нешто ново. Могао сам да бирам где ћу да радим, али овај "рудник злата" не бих мјењао. Ово су кошаркашки драгуљи, а вријеме ће показати да се исплатило радити са овом дивном дјецом. Задовољни су и њихови родитељи, тако да је утисак потпун – каже, за "Новости", прекаљени кошаркашки ас Миљан Вукотић, који је три пута биран за најбољег кошаркаша Никшића.

Људе који воде ову општину охрабрила је недавна посјета амбасадора Србије у Црној Гори, Владимира Божовића, који је првом човјеку општине Бајагићу пренио поруку председника Александра Вучића

да је званични Београд спреман да инвестира и учествује у изградњи спортске хале у Плужинама, која недостаје.

"Сви смо обрадовани овом причом, јер ако се пређе са речи на дела, то би био капиталан објекат који би овом крају омогућио још већи и јачи развој спорта, посебно кошаркашског", додаје Вукотић.

Искусни кошаркаш гледа увелико у будућност.

"Трасирамо пут који ће, надам се, бити успешан. Пивски крај то заслужује. Јер, имамо визију клуба који ће бити препознат много шире. Први корак смо направили – дјеца хрле на тренинге, која у својим главицама већ размишљају о каријерама. У многим од њих видим нове Богдане, Бојане, Јелене", каже поносно учитељ кошарке пивских малишана.

(Извор: Новости)

ПИШЕ: Павле Пајо ГЛОМАЗИЋ

„Био сам кафански и више ничији и био пуст и презрен ко гробар, данас хоћу себи дјечаку да личим и да ми сви кажу како сам добар“

Овим прилагођеним стиховима Вита Николића почињем причу о плужинским коцкарима, кафанама и кафанским људима са Врбнице.

У Стари Плужинама су постојале три кафане. Једна „Код бабе Соке“, друга „Сердар Јоле“ власништво Ђола и Бранка Аџића и она велика са терасом у Хотелу „Пива“. Коцкари су своје дуге партије играли у собама хотела, али и по приватним становама у насељу. Сви ти познати људи, запослени у Општини и радници ондашњих предузећа и директори, сваки одлазак на посао у малој вароши су почињали јутарњом кафом, али и са по којом ракијом, вињаком, лозом, вискијем. Не могу набројати све, али ћу покушати бар онолико колико се сјећам. Један од најпознатијих је био мој комшија Данило Дачо Бошњак који је био прави организатор сваке велике партије покера, али и пијанке у било којој од кафана које су по правилу почињане Даниловом командом: „За родину, наискап“, што су сви који су били у његовом друштву поштовали и испијали чаше наискап.

Доктор наука и инжењер у ХЕ „Пива“, Митар Чворовић, је дјеловао као прави господин и један од најинтелигентнијих коцкара који су долазили у нашу кућу. Он је чувену пјесму Вита Николића прилагодио за коцкарски сто и коцкаре, па каже, између осталог, „Све су скитње од-

скитане, пао умор на сто дуги, што ме гледаш тако Миго (Аџић), као да сам неко други“. Или „лик Милоњин скамењени гледа у ме пренеражено“. Митров друг Радоман Караџић, доброћудан и веома тих човјек, техничар по занимању, је само био ту да, уколико се укаже потреба ускочи

у партију као четврти играч.

Коцкар, књижевник, политичар, спортиста... Шта све није био Спасоје Пајо Благојевић и да није онако завршио у Кањону Дрине са Жељком Дамјановићем ко зна докле би догурао, до врха сигурно. Биљежим Пајов изузетан успјех са младим

СЈЕЋАЊА НА СТАРЕ ПЛУЖИНЕ

НИ МАЊЕ ВАРОШИ НИ ВИШЕ КОЦКАРА И БОЕМА

Пивљанима када је за свега мјесец дана припрема освојио прегршт медаља на Републичком првенству у алпском скијању на Жабљаку. Био је изузетан коцкар са префињеним осјећајем за блефирање.

Један од оних који су стално играли покер био је београдски доктор

Раде Перић. Волио је да игра, али и био изузетан гурман, па сам једном у друштву са њим био у гостима код једног радника-пацијента у Мратињу. Рекао ми је да престајем да једем кад он престане, па се због тога замало нијесам угушио од хране.

Кад би се правила нека ранг лис-

та свих плужинских коцкара онда би Јеремија Тадић био у самом врху. Дуго година је био предсједник плужинске омладине, изванредан шахиста, али прије свега коцкар са изузетном интелигенцијом. Професора математике Миодрага Аџића ћу поменути због велике префиње-

ности, а његовог рођака Николу по господском понашању за коцкарским столом. Власници кафане Сердар Јоле, браћа Ђоле и Бранко Ацић су изузетно допринијели да рејтинг плужинских коцкара изузетно порасте, а Живка Добриловића памтим по изванредној упорности да игра и поред честих губитака.

Не тако често у Плужине су долазили играчи са стране, као нпр. Гајо Тупањанин, Станко Перовић, Алекса Шипчић и многи други, а тада су биле, како се у коцкарском жаргону каже, јаке партије. Биљежим и упад србијанских коцкара из Ариља које је неко довео па су просто опељешили неке плужинске играче, те су ови морали између себе да разигравају и намире губитак. Милоња Гломазић и Блажо Војиновић су у својим становима организовали партије покера, али и ишли код браће Василија, Михаила и Божа Ацића на плужинско брдо да тамо уз лампу

играју покер.

Што се тиче кафанских људи из Старих Плужина, уз већ поменуте коцкаре, гости су између осталог били праве легенде као Урош Љешевић, Теодор Благојевић, Радојица Ацић, Мијајло Пајо Цицмил, Вукла Лучић, Радивоје Јокановић, Крсто Гломазић, Ратко Рајко Ђикановић, Михаило и Илија Богдановић, Мићун Продановић, Миро Гломазић и други, а централно мјесто заузимао је Ђоле Богдановић.

Нама из млађе генерације није било мјеста међу старијима, али памтим да нас је баба Сока ћерала из кафане кад би нам враћала кусур у карамелама, говорећи: „Бечино, напоље“. Нешто слично нам се дешавало у Хотелу „Пива“ када је нама у хотелској кафани Милун Маловић на фајронту говорио: „Оћемо ли, момчади“, а када би дошла сљедећа тура пића фајронт би се продужавао.

Трећа генерација кафанских људи била је моја генерација и мало млађи: Љубо, Ратко, Вељо Дацић су браћа који су били прави представници плужинске омладине, али оне праве и господске. Затим поново браћа Цицмили: Мишо, Љубо, Драган, Божови синови и Ђитовци: Спасоје, Зелe, Миро и Мишо.

Затим памтим нешто млађу генерацију, као Ацо и Лазо Јокановић, Жељко Бајагић, Зоран Миле Тадић, Раде и Мијушко Априћовић и многи други.

Напомињем да су у плужинским кафанама служили све врхунски конобари као Драган Голубовић, Раде Маловић, Златија Цицмил, Милева Васовић, Митар Блечић и други.

Овим завршавам ово подсећање на плужинске кафане и коцкаре, али на људе праве кафанске бардове, са констатацијом – ни мањег мјеста ни више коцкара и љубитеља добре капљице није било у оно вријеме.

СЛОМЉЕНА КРИЛА

Полетио сиви соко
С Дурмитора и Пруташа,
пустолов му храбро око
небо је његов паша.

Витким стасом снове кити
храбрим срцем живот кроји,
дивни ли су сви освити
пред којима Слађо стоји.

Младост му на трон сјела
пред животом многе стазе,
срчана су њему дјела
са осмјехом живот газе.

Муњом ока ватре пали
дјевојачка срца мека,
снови су пред њим стали
вила га горска чека.

На дан ведар осмјех лица
дјевојачке скриве наде,
јунак је у свакој причи
пред љепотом све застаде.

Соколу се таком диве
људске стазе и надања,
у сновима са њим живе
све олује и страдања.

Тиха слутња мир краде
момачке снове гази,
неман жедна сад устаде
када орла сурог спази.

Превари га душа снена
са витештвом окићена,
прогута га тамна пјена
оста младост потопљена.

Врисак душе небо чује
младост дивну што угаси,
сандук се рајски кује
што га вило ти не спаси.

Судбина је ова клета
најбољи гаси наде,
шта јој младост Слађа смета
те му на пут среће стаде.

Слађан Тијанић

Вриште зоре и орлови
сестринске дивне наде,
родитељи, соколови
за облаком сунце стаде.

Потоцима сузе теку
хоће срце да искочи,
жао Богу и човјеку
угасле су Слађу очи.

Нек дивови вјечно живе
људи се њима диве,
успомена с пламом трају
у непребола загрљају.

Нек сјећања мисли ките
на Слађове све освите,
нека понос тугу слама
докле живи он у нама.

Миленко Пејовић

(посвећено прерано преминулом Слађану Тијанићу,
који је страдао у августу 2018. године у Пивском језеру)

Пише: Радомир Бајо ЈОЈИЋ

Негдје 1956. године ишао Мијо у Београд и по повратку у Пиву, свратио у Чачак код пријатеља Деска Јовановића и у остави примијети орман са двоја врата. Приупита Деска за шта му то служи, а овај му објасни да је то фрижидер који ради на лед и чува храну. Пошто је тада у Чачку било струје више му није требао па га је склонио, али му је било жао да га баци. Пита Мијо јели би му га продао, а Деско одговори:

Какво продавање, него ако ти треба ја ти га даривам, само не знам како ћеш га отерати у Пиву.

Немој се ти за то сјекирати, сјутра ће наићи Мијушко са камионом да ме повезе, па ћемо потјерати и фрижидер.

Тако и би сјутри дан наиђе Мијушко са задружним камионом, утоварише фрижидер и право у Пиву. Тако је стигао први фрижидер у Пиву. Сада није радио на лед него на снијег из снијежнице. Фрижидер је имао двоја врата са поклопцем. У преградама су биле дрвене полице, а цијела унутрашњост је била обложена поцинкованим лимом. Испод поклопца, а између простора за храну налазио се казан од лима у који се стављао снијег, а на дну је била славина за испуштање отопљене воде. Фрижидер је имао браву и кључ и могао је да се закључа. Не знам која је сврха закључавања, јер се у породици никад храна није закључавала, ако није кад се направе колачи за госте, па да их дјеца не поједу прије него дођу гости.

Фрижидер је коришћен десетак година и више, и сачуван је као вриједан експонат. У Пиви је после 1976. године дошла струја, па употребна вриједност старог дрвеног фрижидера је престала.

Како пише на металној плочици на фрижидеру направљен је у Творници ормана за лед „Браћа Голднер“ у Суботици, а продавац је било предузеће Мајдан из Београда.

Први фрижидер у Пиви

ДРАГАН ГОЛУБОВИЋ ВИШЕ ОД ДЕЦЕНИЈЕ БОРИ СЕ СА БИРОКРАТИЈОМ

БАТ ПОЛОЖИО ЦРНОГОРСКИ

Рођен је у Бачком Добром Пољу прије 71. годину. Његови родитељи, обоје из Пиве доселили су у Војводину као колонисти 1946. године, као и многе друге породице. Судбина је хтјела да Драган (у Пиви познат као Бат) већ са деветнаест година дође у Црну Гору и у њој проведе радни вијек – радио је у Улцињу, потом скоро двије деценије у Плужинама, Подгорици... Трбухом за крухом ишао је на кратко и у Африку, неке европске земље, али се увијек враћао Црној Гори. Овај агилни конобар данас води Клуб Пивљана у Подгорици и каже од када је нестало Југославије, суочен са огромним бирократским баријерама.

–Иако сам све личне карте извадио у Црној Гори, нијесам могао стећи држављанство. Није помагало што сам деценијама овдје, ни што су ми родитељи из Пиве. Једноставно ме администрација тјерала да годинама вадим разне папире одавде и из Војводине и да докажујем да сам Црногорац. Посљедњи папир који су ми тражили је диплома о положеном црногорском језику – каже Бат.

Одлучио се и на тај испит, уплатио таксу од 50 еура и појавио пред професорицом која је причала екавицом.

–Било је 42 кандидата, Руса, Немаца Украјинаца и других и ја међу њима. Професорица ми је рекла да сам био најбољи и дала ми чисту петице, казао је Бат како је протицао његов, ваљда посљедњи корак, на путу до црногорског држављанства.

–Нијесам имао трему, а и како бих када је ријеч о језику којим говорим од дјетињства, цијелог живота. Са другм кандидатима није било баш тако. Питале су ме неке Рускиње, је ли било тешко, питају ли акузатив, генитив и итд. Ја сам их храбрио и положише и оне. Мислим да су тога дана сви положили, а ја сам био ван конкуренције, задивио сам их знањем – објашњава Бат, додајући да ни „у сну није сањао“ да ће под старе дане морати да доказује да зна језик којим говори цијелог живота „ма како га у струци називали“.

Компликације са држављанством

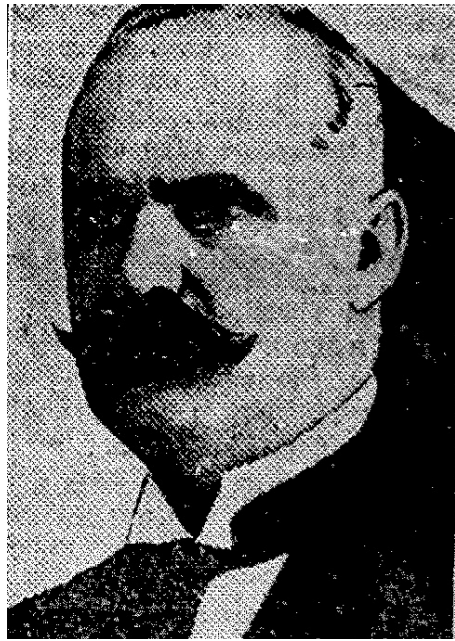

Драган Голубовић Бат

и тврдокорна администрација са којом се Бат бори више од деценије, онемогућила му је да извади документа, да оствари право на пензију и здравствено осиграње, али Бат не одустаје.

Диплома из црногорског језика - Бат Голубовић

СВЕТОЗАР ТОМИЋ

СВЕТОЗАР ТОМИЋ: ПИВА И ПИВЉАНИ (5)

Професор, историчар, етнограф и географ Светозар Томић (1872-1954) својом интердисциплинарном студијом „Пива и Пивљани“, која је у издању САНУ промовисана 1949. године, дао је огроман научни допринос за наш крај. Из те студије у неколико наставака објавићемо изводе из њеног посебног дијела који је посвећен насељима и породицама у Жупи и на Планини. Ријеч је о истраживањима које је овај научник објавио прије Другог свјетског рата, боравећи у Пиви и проучавајући литературу

24. ПИРНИ ДО

Село је у једној отвореној долини, чије је залеђе у Пруташу а отворена страна везана за кањон. Висина му је надморска 1202 м. Долина се налази између Пишчанских Грета и Брда Боричкога. На плимама зајезери се најнижи део Пирнога Дола. Изгледа да је то била некада жива локва па поронула у земљу, дошавши у везу, каналом са каквом подземном реком, којих има и сувише испод Пив-

Описи насеља и поријекло породица на Планини

ске Планине.

Земља је у селу црна прљуша, а стране су састављене од чврстога кречњака. Осоје је према Боричју, које је катун за Пирни До и ту се сада ствара ново село, које чини целину са матицом; присоје је према Пишчу.

У селу има један убао са живом водом: Змињак и један јак извор: Сопот, испод цркве. Куће су у разбијеним групама растурене по странама долине, а има их и по самом дну долине. Оне су без икаквога реда подигнуте једне према другима. Њиве су око кућа у селу, а ливаде на Боричју. Зимњи су станови у селу.

У селу су: Кецојевићи (17 к., св. Јован). Најстарији су становници села, а досељени су из Бањана назад 250 година. Веле, била четири брата и хајдуковали. Турци су их гонили и они су морали да беже из Бањана. Један се отсели у Херцег Нови, крајем XVII века[193] а већ 1726 г. помиње се у општини Топла: сећа Јово Кецојевић[194]. Други побегне у Пиву и настани се у Пирном Долу. Убрзо погине и остане му жена Канда[195] са четворо деце. Трећи брат побегне у Невесиње, тамо промени презиме и затури траг, а с четвртим шта је било не зна се. Дубљевићи (2 к.) од Дубљевића из Дубљевића. Шипчићи (3 к.) од Шипчића из села Црне Горе. Мићановићи (7 к.) од Мићановића с Горанска. Јоковићи (2 к.), род с Јоковићима на Брезнима. Цицмили (2 к.) од Цицмила из Стоца.

25. ПИШЧЕ

Село је у таласастом Пишчанском Пољу, које је голо и без иједнога дрвета. Постало је од катуна, а надморска му је висина 1453 м. Село нема живе воде.

Куће су растурене по пространим долинама, те се с једнога места не могу ни видети, а само имају неколике по странама тих долина.

Њиве су око кућа и испод села по Крстачама, а ливаде су све у селу. Катуну су им: Семуница, Старо Гладиште, Турски До и Околишта; а зимњи су станови у селу.

Дрва гоне лети из Поклечја, изнад катуна, из шуме Матаруге а зими из Бријега.

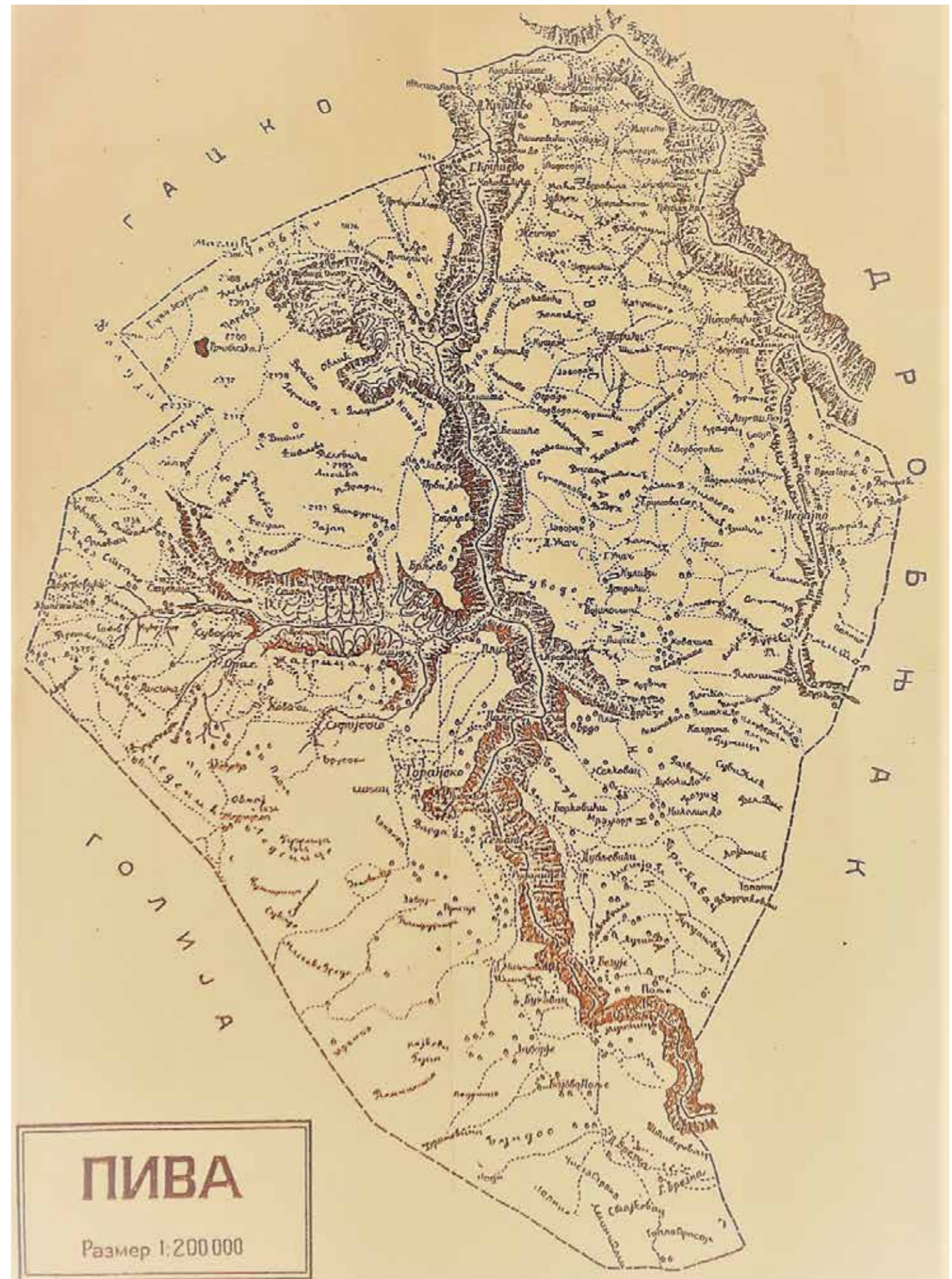
Пишче[196] има своју цркву и око ње гробље.

У селу живе: Добриловићи (8 к., св. Јован), старином су из Плужина[197]. Чавићи (6 к.), Богдановићи (14 к.) и Јојићи (6 к.), исти су род, славе сви св. Јована. Старином су из Плужина и тамо су се звали Маничевићи. Од три брата: Маничевића Јоје, Богдана и удовице трећег брата Чаве постали су сви. Од Чавиног сина Рада постали су Радовићи у Мратињу. Трипковићи (9 к., св. Јован), старином су из Плужина. Вуковићи (9 к.) од Вуковића из Мратиња; дошла два брата Васо и Вуко пре 125 година на турску земљу као чифчије и ту остали. Њихови су преци: Илија - Вуко - Јован - Радован - Ђорђије (1924 од својих 40 година). Ових Вуковића има на Гласинцу и у Санџаку. Цицмили (5 к.) од Цицмила са Стоца.

26. КУЛИЋИ

Село је у великим карским долинама, влакама и вртачама на висини од 1407 м. У селу нема живе воде; пију кишницу и снијежницу. Куће су растурене по странама тих долина и вртача. Терен је без шуме а само на понеким местима, у осојној страни, има помало чечара - закржљале бункве.

Њиве и ливаде су у селу и око њега,

а планина им је са катуном- Кулића Катун - у Рудом Пољу. Зимњи су станови - стаје и прибоји - у селу заједно са кућама. Дрва за

огрев гоне из своје планине, где има сваки домаћин свој гај (забран) за сечу.

У селу су: Кулићи (9 к.) од Кулића из Присојног Ораха. Подигли су село на катуњу. Грета (1 к., св. Арханђео) из Мостара и као усташ 1875 г. доселио се у Церницу, па у Горанско, па на Пишче, па у Кулиће.

27. ВОЈИНОВИЋИ

Село је подигнуто на ували испод Развршља, Јаворка и Љетишта. Село је без воде; имају густојерне, а у Лицу је густојерна са живом водом. Куће су без икаквога реда растурене по секундарним влакама те увале. Заселак (приселак, како они кажу) Лице налази се близу села са неколико кућа растурених по странама карсних долина.

Њиве и ливаде су им око кућа, а тако и стаје. Катун им је у Прибјановићима, више села; а Војиновића је планина: Турска Глава, Планиница, Погледје, Руђин До (овде има Жива вода), Зелена Главница и Лукавице.

У планини сваки домаћин има свој забран из кога догони Дрва за огрев. У селу су: Војиновићи (12 к.), Шашовићи (7 к.) и Дондићи (7 к.). Сви су старином из Плужина и сви славе св. Јована. Јоковићи (4 к.) од Јоковића са Брезана, Ацићи (3 к.) од Ацића из Лисине. Деда ових Ацића дошао је као домазет на мироз у Војиновиће.

28. УНАЧ

Село се састоји из три краја: Доњи Унач, Горњи Унач и Ерцегова Страна.

Доњи Унач се налази над самим гретама Пивиних кањона у једној таласастој вали, на висини од 1374 м. Куће су растурене по странама те вале без икаквога реда.

Горњи Унач је на валовитим странама Боботина Врха и Јагодина Врха. Куће су подигнуте по долинама тих вала.

Ерцегова Страна (заселак Горњег Унча), названа тако по катуни-ма Херцега Стјепана, који су ту

били, - налази се испод Плоча и Брда, огранка Јагодина Врха.

Ови крајеви немају живе воде. Доњи Унач пије кишницу и снијежницу, а Горњи Унач и Ерцегова Страна имају грађене воде. За стоку граде локве у планини.

Њиве и ливаде су по селу, и око села. Катуну су им у планини под Великим Врхом. Стаје и зимњи

станови су у селу и око села. Дрва за огрев гоне из Сумарове Горе близу кућа. Унач има своју цркву.

На Доњем Унчу су: Крунићи (23 к., св. Никола) по предању су из Изгори у Херцеговини; преселили су се из Изгори у Бањане а из Бањана у Пиву у село Орах, и тада су се презивали Пејовићи. Једна Пејовића удовица Круна преуда се за кнеза

Баланцу и доведе му два сина од првог мужа. Кнез Баланца Крунином сину Петру препише пола, Ерцегове Стране. Потомци Крунини прозову се Крунићи. Крунића има много око Сребрнице у Босни.

На Горњем Унчу су: Миличићи (4 к., св. Никола) од Крунића су, а прозвали су се Миличићи, по Милици, супрузи праунука Крунина Милу-

тина (Круна-Петар-Томаш-Марко-Милутин и Милица) Крунићи (3 к.) од Крунића из Доњег Унча. Ушћумлићи (4 к., св. Јован) су од Ацића из Лисине, па по једном Ацићу, који је често ишао на турски суд - ућумат - прозвали га Ушћумлија, а његово потомство: Ушћумлићи. Род су Ушћумлићима Томчићи у селу Црној Гори и Божовићи на Добровску

у Дробњаку.

На Ерцеговој Страни су: Баланцићи (7 к.) од Баланцића из Плужина. Бјелаковићи (4 к., св. Јован), старином су из Гацка од Слијепчевића; пре једно сто и неколико година доселио се под Ерцегову Страну Бјелак и од њега су ови Бјелаковићи. (наставља се...)

ПРИРЕДИО: Радмило ТАДИЋ

Планина пивска

ISSN 2536-5711

9 772536 571002 >

e-mail: rjfec.pive@gmail.com